

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет германської філології і перекладу
Кафедра германської філології

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Міжкультурна комунікація: перекладознавчий аспект
(німецька й українська мови)**

галузь знань 0203 Гуманітарні науки

спеціальність В11 Філологія

спеціалізація В11.041 Германські мови та літератури (переклад включно),
перша – англійська

освітній рівень другий магістерський

освітньо-професійна програма Сучасні філологічні студії (англійська мова і друга іноземна мова): лінгвістика та перекладознавство
Перекладознавство: професійно орієнтований переклад (англійська мова і друга іноземна мова)

статус дисципліни вибіркова

Форма навчання денна/ заочна

Кількість кредитів ЄКТС 3

Мова навчання німецька

Форма підсумкового контролю залік

КИЇВ – 2026

Розробник: Бондаренко Е. С., доцент, доцен кафедри германської філології

Затверджено на засіданні кафедри германської філології,
протокол № 16 від « 18 » червня 2026 року

Завідувач кафедри

Марія ШУТОВА

Затверджено на засіданні вченої ради факультету германської філології і
перекладу,
протокол № 1 від “ 27 ” серпня 2026 року

Голова вченої ради факультету

Христина МЕЛЬКО

1. Мета вивчення навчальної дисципліни: формування у студентів професійно орієнтованої міжкультурної комунікативної компетентності майбутнього фахівця з перекладу німецької мови.

2. Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану):

денна форма здобуття освіти:

3 кредити ЄКТС 90 годин, у тому числі:

практичні заняття – 30 годин

самостійна робота – 60 годин

заочна форма здобуття освіти:

3 кредити ЄКТС 90 годин, у тому числі:

практичні заняття – 2 години

самостійна робота – 88 годин

3. Програмні результати навчання

Під час вивчення навчальної дисципліни формуються такі компетентності:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні завдання і проблеми в галузі лінгвістики та перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інноваційної діяльності з використанням комплексу міждисциплінарних даних і характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності

ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 2. Здатність бути критичним і самокритичним, володіти навичками критичного мислення.

ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 5. Здатність працювати в команді й автономно, мотивувати людей і рухатися до спільної мети.

ЗК 6. Здатність спілкуватися іноземною (англійською та другою іноземною) мовою як усно, так і письмово.

ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 9. Здатність діяти соціально свідомо, здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань).

ЗК 11. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 13. Здатність до особистісного і професійного розвитку, самовдосконалення, застосування кращих практик у професійній діяльності.

ЗК 14. Здатність розуміти сутність і соціальну значущість майбутньої професії, прогнозувати перспективи розвитку сфери професійної діяльності.

ЗК 15. Здатність розвивати в собі гнучкість і системність мислення, оперативність у вирішенні особистісних, соціальних і професійних проблем.

ЗК 16. Розуміння і дотримання міжособистісних, міжкультурних, соціальних і професійно-етичних норм спілкування з іншими людьми у соціально-побутових і

виробничих умовах, здатність проявляти емпатію, толерантність і повагу до культурної різноманітності.

Фахові компетентності

ФК 1. Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах.

ФК 3. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення лінгвістичної науки.

ФК 6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань: керування науковою творчою роботою студентів, здійснення наукової та фахової експертизи, консультування.

ФК 7. Здатність вільно користуватися професійною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

ФК 8. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.

ФК 9. Здатність ефективно спілкуватися англійською та німецькою мовами в загальнокультурних і професійно орієнтованих ситуаціях.

ФК 10. Здатність чітко й виразно висловлювати думку, використовувати знання законів техніки мовлення, норм терміновживання та вимог наукового стилю.

ФК 11. Здатність ефективно й компетентно брати участь в різних формах наукової комунікації (конференції, круглі столи, дискусії, наукові публікації) в галузях лінгвістики і перекладознавства.

ФК 12. Здатність використовувати професійно орієнтовані знання й уміння в галузі філологічних наук для дослідження мовних і мовленнєвих об'єктів, явищ і процесів.

ФК 18. Володіння принципами професійної поведінки викладача та перекладача.

ФК 19. Знання ролі перекладача та принципів його професійної діяльності; володіння прийомами забезпечення якості перекладу (вичитування, критичне оцінювання, редагування, зворотний переклад).

ФК 20. Знання змісту процесу письмового перекладу; здатність транслювати у письмовій формі чіткий, послідовний текст; здатність перекладати різні види текстів, зберігаючи логічну структуру та семантичне наповнення.

ФК 21. Знання стилістичних реєстрів і способів їх переносу з однієї мови до іншої.

ФК 22. Уміння точно і швидко передавати фактичну інформацію і точку зору автора мовою перекладу протягом усього завдання, перефразовуючи значення складних термінів або фраз, якщо не існує точного еквівалента у мові перекладу.

Очікувані результати навчання з дисципліни

Результат навчання (1. знати; 2. уміти; 3. комунікація; 4. автономність і відповідальність)		Форми (та / або методи і технології навчання)	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)
Код	Результат навчання		
1.1	Знати і розуміти базові поняття і категорії теорії міжкультурної комунікації (моделі, функції і класифікації культур та основні види, функції і моделі міжкультурної комунікації).	Практичні заняття самостійна робота	Усне опитування, письмове тестування

1.2	Знати і розуміти особливості мовних картин світу німецькомовних і українського етносів, зумовлених кореляціями між культурою і лексикою / граматикою / мовленнєвими актами / дискурсом.	Практичні заняття самостійна робота	Усне опитування, письмове тестування
1.3	Знати і розуміти природу і особливості іншомовного міжкультурного спілкування у єдності всіх його аспектів: інформаційно-предметного, інтеракційного, перцептивного.	Практичні заняття самостійна робота	Усне опитування, письмове тестування
1.4	Знати і розуміти роль, структуру і зміст іншомовної міжкультурної компетентності перекладача та методи, прийоми і засоби її ефективного формування і вдосконалення.	Практичні заняття самостійна робота	Усне опитування, письмове тестування
2.1	Уміти творчо використовувати у навчальній, дослідницькій та перекладацькій діяльності міжкультурні знання та прийоми проникнення в культурний компонент значення та розуміння культурних феноменів, які містяться в мовленнєвих і мовних одиницях.	Практичні заняття самостійна робота	Письмове тестування, демонстрація виконаних перекладацьких завдань
2.2	Уміти розпізнавати фактори, що призводять до виникнення міжкультурних непорозумінь та конфліктів, аналізувати їх та попереджати в своїй майбутній професійній діяльності; нейтралізувати дію «етноцентричних культурних фільтрів» та стереотипів і упереджень представників різних культур та оволодівати прийомами і методами	Практичні заняття самостійна робота	Письмове тестування, демонстрація виконаних перекладацьких завдань

	розвитку соціокультурної спостережливості та сенсибілізації до фактів чужої культури.		
2.3	Уміти реалізувати на практиці різноманітні методи, прийоми та сучасні технології міжмовного та міжкультурного посередництва та керувати опосередковано процесом міжкультурної взаємодії і взаєморозуміння.	Практичні заняття самостійна робота	Письмове тестування, демонстрація виконаних перекладацьких завдань
2.4	Уміти створювати комунікативно адекватні тексти перекладу з урахуванням специфіки міжкультурної ситуації, норм спілкування представників різних культур та рівня сформованості їх міжкультурної компетентності; використовувати на практиці різноманітні методи, прийоми та сучасні технології для формування власної іншомовної міжкультурної компетентності.	Практичні заняття самостійна робота	Усне опитування, демонстрація виконаних перекладацьких завдань
3.1.	Демонструвати навички аргументованого представлення власної думки, компетентної та толерантної дискусії з опонентами.	Самостійна робота	Практичні завдання
3.2	Уміти спілкуватися з зарубіжними колегами іноземними мовами в усній і письмовій формах на професійні теми.	Практичні заняття, самостійна робота	Практичні завдання
4.1	Самостійно користуватися довідковими джерелами українською, англійською, німецькою мовами з метою пошуку інформації за темами курсу.	Самостійна робота	Практичні завдання
4.2	Уміти планувати свою професійну самоосвіту, самовдосконалення й	Самостійна робота	Презентація та захист індивідуальної траєкторії професійного розвитку

	саморозвиток, нести персональну відповідальність.		
--	---	--	--

**Співвідношення очікуваних результатів навчання з дисципліни із програмними
результатами навчання**

Результати навчання дисципліни (код) Програмні результати навчання (назва)	1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	3.1	3.2	4.1	4.2
ПРН 1. Оцінювати власну навчальну та науково- професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.	+	+	+	+	-	-	-	-	-	-	+	+
ПРН 2. Упевнено володіти державною та іноземними мовами, що вивчаються, для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною, англійською та другою іноземною мовами.	-	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 14. Створювати, аналізувати, перекладати й редагувати тексти різних стилів і жанрів.	+	+	+	+	+	-	-	-	+	+	+	+
ПРН 21. Володіти основними	+	-	+	+	-	-	+	+	+	+	-	-

поняттями перекладознавчої галузі; володіти прийомами забезпечення якості перекладу; знати принципи професійної діяльності перекладача.												
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

4. Система оцінювання результатів навчання студентів

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

Мінімальний пороговий рівень оцінки визначається за допомогою якісних критеріїв і трансформується в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали.

4.1 Форми та критерії оцінювання студентів

Семестрове оцінювання

Навчальна дисципліна «Міжкультурна комунікація: перекладознавчий аспект (німецька й українська мови)» складається з одного модуля.

Система модульно-рейтингового контролю навчальних досягнень студентів реалізується за наступною технологією. Оцінюються такі складники:

Аудиторна та самостійна робота студента	Модульна контрольна робота
50 балів	50 балів

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна робота та самостійна робота) здійснюється в національній 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування практичних занять позначаються «0».

Модульна контрольна робота є складником семестрового рейтингу і оцінюється в 4-бальній системі («відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»)). Ці оцінки трансформуються в рейтинговий бал за МКР у такий спосіб:

«відмінно»	– 50 балів;
«добре»	– 40 балів;
«задовільно»	– 30 балів;
«незадовільно»	– 20 балів;
Неявка на МКР	– 0 балів.

Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового балу за роботу протягом семестру і рейтингового балу за МКР. Максимальний рейтинговий бал студента становить 100 балів.

Підсумкове оцінювання – залік.

Вимоги до заліку

Об'єкти контролю:

Володіння професійно-орієнтованими вміннями перекладача і культурного посередника у межах тематики, засвоєння теоретичних знань з тем курсу.

Форми контролю: усне опитування.

Критерії оцінювання:

Усне опитування оцінюється за критеріями:

- відповідність змісту;
- повнота і ґрунтовність викладу;
- термінологічна коректність;
- здатність до обґрунтування перекладацьких рішень.

Схема оцінювання:

Усне опитування оцінюється відповідно до визначених критеріїв за шкалою “зараховано”, “не зараховано”.

№	Критерії оцінювання	Шкала оцінювання	
		“зараховано”	“не зараховано”
1.	Відповідність змісту	Відповідь студента повністю/ в основному відповідає змісту питання. Основні проблеми визначені чітко.	Відповідь студента лише частково відповідає/ не відповідає змісту питання. Основні проблеми визначені нечітко / невизначені.
2.	Повнота і ґрунтовність викладу	Основні проблеми повністю і ґрунтовно розкриті.	Основні проблеми розкриті лише частково і без належної глибини / зовсім не розкриті.
3.	Термінологічна коректність	Студент досить вільно й коректно користується науковою термінологією.	Студент майже не користується науковою термінологією.
4.	Здатність до обґрунтування перекладацьких рішень	Студент здатний / загалом здатний / теоретично обґрунтувати вибір власних перекладацьких рішень.	Студент нездатний теоретично обґрунтувати вибір власних перекладацьких рішень.

Оцінка «зараховано» виставляється за умови, якщо відповідь студента повною мірою відповідає всім зазначеним критеріям.

Оцінка «не зараховано» виставляється за умови, якщо завдання оцінено за двома з шести критеріїв як «не зараховано».

4.2 Організація оцінювання:

Поточне оцінювання полягає у визначенні рівня підготовки студента до практичного заняття і якості виконання професійно орієнтованого завдання у процесі самостійної позааудиторної роботи.

Критерії оцінювання аудиторної роботи студента

Рівень підготовки студента до практичного заняття (теоретичні знання з теми заняття) оцінюється за 5-ти бальною шкалою.

Кількість балів	Критерії оцінювання
5 балів	Відповідь є повною, ґрунтовною, з підкріпленням теоретичного викладу прикладами іноземною мовою; студент коректно оперує науковою термінологією і суттєво доповнює відповіді інших, що є свідченням його систематичної підготовки до занять.
4 бали	Відповідь є переважно повною і ґрунтовною, але не підкріплена прикладами іноземною мовою; студент коректно оперує науковою термінологією і суттєво доповнює відповіді інших.

3 бали	Відповідь є неповною, неточною, не підкріплена прикладами іноземною мовою; студент припускається помилок щодо вживання наукової термінології і фрагментарно доповнює відповіді інших.
2 бали	Відповідь є фрагментарною, не підкріплена прикладами іноземною мовою; студент припускається помилок щодо вживання наукової термінології і не доповнює відповіді інших.
1 бал	Відповідь демонструє лише початкові уявлення студента про предмет обговорення і низький рівень володіння науковою термінологією; студент не може навести доцільні приклади іноземною мовою.

Студент отримує **0 балів**, якщо був присутній на практичному занятті, але не взяв участь в обговоренні його питань, або не відвідав його.

Самостійна позааудиторна робота полягає у виконанні *професійно орієнтованих завдань* для самостійної роботи до кожного практичного заняття і має на меті формування і розвиток міжкультурних і професійно-орієнтованих умінь студента як майбутнього перекладача і медіатора культур. Виконані завдання демонструються під час практичного заняття у процесі усної співбесіди, обговорення проблем заняття, демонстрації виконаних перекладів тощо. Максимальна оцінка за виконання професійно орієнтованого завдання – **5 балів**. За невиконання професійно орієнтованого завдання студент отримує **0 балів**.

Критерії оцінювання самостійної позааудиторної роботи студентів

5 балів	Завдання для самостійної роботи виконано з повним дотриманням інструкції; ураховано вимоги чинної робочої програми вибіркової дисципліни; коректно визначено прийоми і засоби, необхідні для виконання завдання; мовні і перекладацькі помилки відсутні.
4 бали	Завдання для самостійної роботи виконано з повним дотриманням інструкції; ураховано вимоги чинної робочої програми вибіркової дисципліни; коректно визначено прийоми і засоби, необхідні для виконання завдання; допущено декілька мовних і перекладацьких помилок.
3 бали	Завдання для самостійної роботи виконано з частковим дотриманням інструкції; ураховано вимоги чинної робочої програми вибіркової дисципліни; коректно визначено прийоми і засоби, необхідні для виконання завдання; допущено декілька мовних і перекладацьких помилок.
2 бали	Завдання для самостійної роботи виконано з частковим дотриманням інструкції; частково ураховано вимоги робочої програми вибіркової дисципліни; коректно визначено прийоми і засоби, необхідні для виконання завдання; допущена значна кількість мовних і перекладацьких помилок.
1 бал	Завдання для самостійної роботи виконано з частковим дотриманням інструкції; не враховано вимоги чинної робочої програми вибіркової дисципліни; некоректно визначено прийоми і засоби, необхідні для виконання завдання; допущено дуже багато мовних і перекладацьких помилок.

Після вивчення дисципліни напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу студента як середнє арифметичне поточних оцінок за ці види роботи і оцінку за МКР (максимум – 50 балів), сума яких є семестровим рейтинговим балом студента (максимум – 100 балів).

Відмітка про залік за національною шкалою (“зараховано”, “не зараховано”) та оцінка за шкалою ЄКТС виставляється на підставі семестрового рейтингового балу студента.

4.3 Шкала відповідності оцінок:

відмінно/ зараховано	A	90 – 100
добре / зараховано	B	82 – 89
	C	75 – 81
задовільно / зараховано	D	66 – 74
	E	60 – 65
незадовільно / не зараховано	FX	0 – 59

5. Тематичний план занять

№ п/п	№ і назва теми (включно із темами, що винесені на самостійне опрацювання)	Кількість годин							
		Денна форма				Заочна форма			
		Разом	у тому числі			Разом	у тому числі		
			Лекції	Прак- тичні заняття	Само- стійна робота		Лекції	Прак- тичні заняття	Само- стійна робота
Модуль 1									
Змістовий модуль 1. Основи теорії міжкультурної комунікації									
1.	Тема 1. Міжкультурна комунікація як вид спілкування, як наука і міждисциплінарний фах. Предмет і завдання теорії міжкультурної комунікації.	2,5	-	0,5	2	6,5	-	0,5	6
2.	Тема 2. Міжкультурне спілкування (МКС): структура, функції, моделі.	2,5	-	0,5	2	4	-	-	4
3.	Тема 3. Поняття культури. Основні функції, моделі і класифікації культур.	13	-	3	10	10,5	-	0,5	10
Разом за змістовим модулем 1		18	-	4	14	21	-	1	20
Змістовий модуль 2. Взаємозв'язки і взаємозумовленість культури і мови									
1.	Тема 1. Культура і лексика. Культурний компонент ЛО, проблема смислової еквівалентності. Культура і граматика.	14	-	4	10	10,5	-	0,5	10
2.	Тема 2. Культура і мовленнєві акти. Культура і дискурс.	14	-	4	10	10,5	-	0,5	10

	Аналіз культурно-обумовлених особливостей німецького і українського дискурсів.								
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>		28	-	8	20	21	-	1	20
<i>Змістовий модуль 3. Основні аспекти іншомовної міжкультурної комунікації</i>									
1.	Тема 1. Моделювання інформаційно-комунікативного аспекту МКС у підготовці перекладачів.	6	-	2	4	7	-	1	6
2.	Тема 2. Інтерактивний аспект МКС: норми, моделі і сценарії поведінки представників німецькомовної та української культур.	8	-	4	4	11	-	1	10
3.	Тема 3. Перцептивний аспект МКС. Етноцентризм, атрибуції. Механізми міжособистісного сприймання у МКС: ідентифікація, рефлексія і стереотипізація. Авто- і гетеростереотипи та упередження.	8	-	4	4	11	-	1	10
4.	Тема 4. Інкультурація та соціалізація в процесі МКС. Культурний шок. Модель засвоєння чужої культури.	8	-	4	4	11	-	1	10
<i>Разом за змістовим модулем 3</i>		30	-	14	16	40	-	4	36
<i>Змістовий модуль 4. Формування іншомовної міжкультурної компетентності майбутнього перекладача</i>									
1.	Тема 1. Іншомовна міжкультурна компетентність (МКК) перекладача, її зміст і структура.	6	-	2	4	4	-	-	4
2.	Тема 2. Методи, прийоми і засоби формування іншомовної МКК перекладача на	8	-	2	6	4	-	-	4

	заняттях з німецької мови.								
Разом за змістовим модулем 4		14	-	4	10	8	-	-	8
Усього годин		90	-	30	60	90	-	6	84

6. Рекомендовані джерела

Базові

1. Манакін, В. М. (2012). Мова і міжкультурна комунікація. Навчальний посібник. Київ: Видавничий центр “Академія”.
2. Broszinsky-Schwabe, E. (2011). Interkulturelle Kommunikation. Missverständnisse – Verständigung. Wiesbaden: Verlag für Sozialwissenschaften.
3. Eismann, V. (2007). Erfolgreich in der interkulturellen Kommunikation. Berlin: Cornelsen Verlag.

Додаткові

1. Бацевич, Ф. С. (2007). Словник термінів міжкультурної комунікації. Київ: Видавництво “Довіра”.
2. Воротняк, Л. І. (2010). Моделювання ситуацій міжкультурної комунікації в процесі навчання іноземної мови магістрів у вищих педагогічних навчальних закладах [Електронний ресурс]. Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. Вип. 3. http://www.nbuv.gov.ua/ejournals/Vnadsps/20103/10_vlipnz.pdf
3. Кияк, Т. Р., Огуй, О. Д., Науменко, А. М. (2006). Теорія та практика перекладу (німецька мова): Підручник. Вінниця: Нова Книга..

Електронні джерела

1. <https://www.youtube.com/watch?v=GydVGIDyEQ0>
2. <https://www.youtube.com/watch?v=EtkbkhKCwyo>
3. <https://www.youtube.com/watch?v=QyRuNDvyiJ8>
4. <https://www.youtube.com/watch?v=NOHLPvdpkcY>
5. <https://www.youtube.com/watch?v=l2nrWSFXo32>

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання якого передбачає навчальна дисципліна

Мультимедійне обладнання; програми Microsoft Word, Microsoft Power Point, додатки платформи для дистанційного навчання Microsoft Office 365.